

Mama lui Ștefan cel Mare și Sfânt

Legende istorice românești

Culese de Maria Dohotaru

Editura Magic Print
Onești, 2018

ect pentru oameni și cărți	
CUPRINS	
Mama lui Ștefan cel Mare	3
Ștefan cel Mare și îngerii	4
Din copilăria lui Ștefan cel Mare	8
Ștefan cel Mare și norocul	10
Aprodul Purice	13
Războiul de la Podu-Înalt	14
Bătălia de la Războieni — Valea Albă	18
Ștefan-Vodă și moșneagul	19
Bătălia de la Varnița	25
Mai mare decât Vodă	27
Stejarul lui Ștefan cel Mare	31
Sabia lui Ștefan-Vodă	33
Sobieschi și plăieșii	34
Petru Rareș	36
Visul lui Petru Rareș	38
Petru Rareș și arcașul	39
Răsplata domnească	42
Izvorul lui Ștefan cel Mare	45
Locuri legate de numele lui Dragoș-Vodă	47
Cetatea Neamțului	72
Întemeierea Sucevii	75
Curtea domnească din Cotnari	81
Legenda mănăstirii Putna	84
Legenda Voronețului	86
Povestea Vrancei	88

© Editura Magic Print Onești

Editură recunoscută de Ministerul Educației Naționale prin Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS) – Cod 345.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Mama lui Ștefan cel Mare și Sfânt - Legende istorice românești - Onești : Magic Print, 2017

ISBN 978-606-622-319-5

821.135.1

Director editorial: Maria Dohotaru
Coperta: Monica Macovei

MAMA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Când domnul Ștefan cel Mare, la începutul domniei sale, fu bătut de turci și aproape toată oastea lui pierise în luptă și când, sleit de puteri, urmărit de dușmani, cu o mică ceată își căuta adăpost la Mănăstirea Neamțului, unde era stareță mama sa Maria, atunci pe zidurile mănăstirii s-a arătat o bătrână slăbuță, dar ageră:

— Fiul meu, zise ea, adresându-se lui Ștefan, cred că te întorci după biruința asupra turcilor?

— Nu, mamă, eu sunt învins și dușmanul mă urmărește. În zidurile mănăstirii tale nădăjduiesc să mă adăpostesc și, adunând puterile ce-mi mai rămân, să încep din nou lupta cu otomanii.

— Eu nu primesc fugari sub ocrotirea mea. Dute, luptă-te din nou cu dușmanul patriei, învinge sau mori pentru țară, și atunci voi zice: Ștefan e fiul meu!

Ștefan, rușinat, a părăsit mănăstirea, și-a adunat resturile ostașilor lui și, în lupta de la Valea Albă, a învins cu desăvârșire pe dușmani.

ȘTEFAN CEL MARE ȘI ÎNGERII

Când Ștefan-Vodă era copil de vreo cinci ani, s-a dus după fragi cu alți copii de vârstă lui. Seara, când ceilalți copii s-au întors către casă, luară de seamă că Ștefanuc, după cum îl dezmembrau ei, nu era între ei. Necăjiți de această întâmplare, nici nu se duseră pe la părinții lor, ci fiecare se culcă pe unde l-a ajuns somnul.

Ștefan însă după ce a rămas singur-singurel în mijlocul codrului, o luă la fugă, din întâmplare, tot mai înspre mijlocul pădurii, crezând că o să deie de margine.

Intr-o vreme, vede la rădăcina unui lemn gros o lumină ce ardea fără a se mișca, deși vântul și ploaia o bătea cu toată puterea.

Ștefan, cât ce o luă în mâna, spre mirarea lui, se văzu în mijlocul unei căsuțe de lemn de brad, în care altceva nu era decât două măsuțe încărcate cu lumini de ceară, apoi o iconiță mică, pe de jumătate ștearsă, rezemată de o carte groasă și putredă de veche.

Intrând înăuntru, căldura îl înmuia aşa, încât de voia lui,

adormi cu lumina în mâna. Când era însă cam pe la miezul nopții, se trezi din somn, simțind că i-a smuls cineva lumina din mâna. Își deschide încetisoară ochișorii și, spre spaima lui, vede la cele două mese doi moșnegi care, de bătrâni ce erau, nici pleoapele nu și le mai puteau ridica. Aceștia se rugau stând în genunchi înaintea iconiței.

— Bine că ne-o adus Dumnezeu pe acest copilaș, zise unul dintre bătrâni.

— Da' un mai mare bine nu am avut niciodată. Chiar era să murim de foame și de sete, neavând cine să ne aducă cele trebuincioase. El ni le va aduce, așa că fericiți ne vom putea ruga și de aci înainte, netrebuind ca să ne îngrijim și de ale gurii.

— Așa e, dar cum o să-l cheme, ce nume o să-i dăm, întrebă un moșneag.

— Are el nume și încă un nume frumos, care cu vremea are să fie nume sfânt pentru neamul lui.

— Și cum aşa?

— Bine, e copil bun, cu frica și credința lui Dumnezeu, se va purta bine, căci numai aşa o să i se sfetească norocul, care de mult plângе de dorul lui.

— Dacă e aşa cum zici, apoi să fie. Și sculând copilul, îl mânară ca să le aducă niște rădăcini de buruieni, din care apoi moșnegii își făcea de mîncare și ca drept plată, din când în când, îi mai dădeau și lui câte o lingură de zamă rămasă pe fundul ceaunașului.

Trecuță vreo câțiva ani de când Ștefan era în

slujba celor doi moșnegi și din acesta, din mic și slăbuț ce era, se făcu un băiețandru înalt și spătos, mândru și frumos de să te tot uiți la el.

Odată, mergând după rădăcini prin codru, vede o pasare cum nu i se mai întâmplă să vadă niciodată, căci de unde să fi văzut pasare cu clonțul de diamant, cu trupul ca de aramă, cu penele de aur și cu picioarele de argint.

— Bine că te-am întâlnit, Făt-Frumos, că e multă vreme de când te tot caut.

Ştefan sta ca înlemnit, cupris de spaimă, la auzul acestor cuvinte omenești.

— Nu-ți fie frică de nimic, că nu e nimeni pe aici care să ne vadă și să ne audă, numai noi suntem singuri-singurei, dimpreună cu Dumnezeu, care e în tot locul de față. Mergi și du moșnegilor tăi rădăcinile și spune-le că îngerul țării tale te cheamă de ajutor.

— Dar cine ești tu, pasare măiastră, că de ești arma satanei, să te alung din acești codri, unde satana încă nu a avut putere ca să intre; dar de ești vreo stafie necurată, să mă ascund de fața ta.

— Nu sunt nici stafie, nici arma satanei, ci sunt norocul tău și al țării tale învrăjbite. Mergi, ia-ți rămas-bun de la cei doi moșnegi creștini și cerându-le binecuvântarea părintească, roagă-i ca în rugăciunile lor să nu-și uite de tine și de draga țărișoara ta. Ștefan făcu după cum l-a învățat pasarea. Moșnegii, auzindu-i vorbele, îi dară binecuvântarea zicând:

— Mic ai fost când aici ai venit, mare te duci, dar mai mare să te reîntorci. Mare în fapte și în virtuți, căci atunci și Dumnezeul părintilor și ai moșilor noștri îți va binecuvânta pașii tăi. Mergi, dorul lui Dumnezeu să te lumineze în toate căile tale. Nu uita însă niciodată că „nimic nu se face fără Dumnezeu și că unde primejdia e mare, acolo e și Dumnezeu mai aproape.”

Când cei doi bătrâni sfârșiră cu binecuvântarea, casa se lumină și ei se făcură nevăzuți, căci nu erau altcineva decât doi îngeri, anume trimiși de Dumnezeu, ca să-l îndrepte pe căile cele sfinte.

Întorcându-se Ștefan, fața îi sclipea ca lumina soarelui, iar pasarea cea de mai înainte nu o mai găsi, ci în locul ei găsi o fată înaltă, tocmai cât el și frumoasă, ca și care nu mai văzuse niciodată.

Lui Ștefan îi pică dragă. Fata însă zise:

— Ștefane, de vrei să-mi fii drag și să-ți fiu nevastă, trebuie să bați toți dușmanii țării tale. Sprijinul e la Dumnezeu, iar eu îți sunt norocul, care totdeauna te va duce pe căile cele bune. Roagă-te lui Dumnezeu ca să-ți binecuvânteze pașii tăi și pune jurământ sfânt înaintea lui, că îi vei ține toate poruncile lui.

— Așa să fie, zise Ștefan, și căzând în genunchi, se ruga Atotputernicului Dumnezeu, ca să-i dea sprijinul lui cel dumnezeiesc, jurându-se că îi va ține poruncile. Atunci auzi un glas din cer, numai de el înțeles, prin care Dumnezeu îi binecuvânta toți pașii.

Ştefan, ridicându-se în picioare, întinse mâna fetei cele frumoase și-i zise:

— Îți mulțumesc că m-ai scos din desisul codrului, că mi-ai dat aceste învățături și te rog să nu mă uiți. Uite, țara îmi plângе de necaz, merg ca, cu ajutorul lui Dumnezeu și al tău, să o scap din gura celor ce vreau să o înghită.

Fata, sărutându-l pe frunte, se făcu nevăzută și aşa nevăzută l-a însoțit în toate locurile, până ce Ștefan a fost chemat în ceea lume.

Lumea crede că el n-a murit, dar s-a înălțat la cer cu trup cu tot, ca să-și dea seamă de faptele lui bune și creștinești.

DIN COPILĂRIA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Când era de zece ani, Ștefan se arăta isteș și plin de năzbătii: nu găseai în sat copil neutrănit de el.

De la o vreme a fost luat din satul Borzești, ținutul Bacăului, și dus la Suceava, din Bucovina, unde tatăl său avea scaunul de domnie. Niciodată nu s-a domolit. Când era între copiii nu știa multe, și cum se dădeau biruiți, jos cu ei la pământ! Așa de meșter era la trântă, încât nu se găsea nimeni să-l

întreacă sau să-l biruiască.

Se duseste vestea în lume că feciorul Măriei sale e voinic și amarnic, iar adesea îi auzeai zicând: „Ce-ar fi de el când va ajunge mare?”

Se știe apoi că tatăl său, Bogdan-Voievod, a fost omorât la o petrecere de Aron, care ajunse mai apoi Vodă. Cum se văzu acesta pe scaunul domniei, căută valvărtej să-l omoare pe Ștefan. Ostași scumpi plătiți erau puși să-i aducă capul. Ștefan aflase de una ca asta și se făcu nevăzut. Și umblau trimișii peste tot locul. În cele din urmă aflără că Ștefan o pornise spre Țara de Jos și că niște drumeți ar fi văzut un băiețandru ca de doisprezece ani, alergând pe drumuri. Cum simți Ștefan că ostașii cu porunca domnească se apropiie, pe nebăgate de seamă se ascunse într-o căruță încărcată cu saci și acoperită cu paie. Cum ajunseră șirul de căruțe, trimișii începură să scormonească prin căruțe, cu niște sulițe ascuțite. Văzând că din căruțe nuiese nici un țipăt de om, mai întrebară ce mai întrebară pe drumeți și își căutără de drum.

După o bucată bună de drum, numai ce vede un cărăuș că din căruță lui picură necontentit sânge. Când caută, ce să vadă? Un băiat împuns în șoldul piciorului, de unde sângele curgea încă. Atunci cu toții pricepurră pricina și se minunau între ei: cum de n-a zis nici cărc, atunci când l-au împuns? Și dându-i îngrijire l-au dus tot ascuns până la Galați. Aici le-a spus toată întâmplarea și drumeții cu